

الله الرحمن الرحيم

۱۳۰۷

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

دانشکده مهندسی مکانیک

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک – تبدیل انرژی

بررسی و آنالیز سیستم‌های تولید بخار در ابعاد میکرو

نگارنده:

بازرگان حسن زاده

استاد راهنما:

دکتر علی کشاورز ویان

بهمن ۱۳۹۰

تأییدیه هیات داوران

اعضای هیئت داوران، نسخه نهائی پایان نامه آقای: بازرگان حسن زاده

را با عنوان: بررسی و آنالیز سیستم‌های تولید بخار در ابعاد میکرو

از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد تأیید می‌کند.

اعضای هیئت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	علی کشاورزولیان	دانشیار	
۲- استاد ممتحن	محمد رضا شاه نظری	استادیار	
۳- استاد ممتحن	مجید قاسمی	استاد	

تقديم به

چشمان بی قرار مادرم

و

دستان بی دریغ پدرم

مشکروقدردانی

لازم می‌دانم از زحمات بی‌دریغ استاد گرانقدرم جناب آقای دکتر کشاورز و لیان کمال‌مشکر را داشته باشم. همچنین پاس فراوان از دوست و برادر

بزرگوارم جناب آقای مهندس مسعود ابراهیمی که در پیش برد پایان‌نامه از هیچ‌کلی دریغ ننمودند. در انتها لازم می‌دانم از زحمات جناب آقای دکتر

بهبانی‌نیا و دکتر شاه‌نظری که در انجام هرچه بهتر پایان‌نامه، ما را یاری نمودند، قدردانی نمایم.

چکیده

در این پایان نامه، یک میکروبوویلر یکبارگذر با لوله‌های حلقوی شکل مورد استفاده در سیکل‌های تولید همزمان حرارت و توان (CHP)¹ و سیکل‌های تولید همزمان سرما، حرارت و توان (CCHP)² ارزیابی و طراحی شده است. سیال عامل کارکرد مبرد R123 است. شبیه‌سازی میکروبوویلر به دو قسمت تقسیم شده است. در قسمت اول، میکروبوویلر با یک ردیف لوله مارپیچ به صورت تقارن محوری در نرم افزار فلونت³ شبیه‌سازی شده است. در این شبیه‌سازی از مدل پیش مخلوط انتقال اجزاء جهت شبیه‌سازی احتراق، از مدل $k - \epsilon$ جهت مدل سازی جریان توربولانس و از مدل عرض‌های گسسته⁴ جهت مدل سازی انتقال حرارت تشعشع استفاده شده است. در بخش دوم با کمک گرفتن از روابط تحلیلی و تجربی، میکروبوویلر با سه ردیف لوله مارپیچ مدل شده است. در ادامه مقدار انتقال حرارت تشعشع مبادله شده بین گازهای حاصل از احتراق و سطح حرارتی داخل کوره و دمای خروجی کوره حاصل از شبیه‌سازی عددی در فلونت و روابط تحلیلی - تجربی با یکدیگر مقایسه شده است. مشخص شد که نتایج حاصل از شبیه‌سازی عددی از دقت مناسبی برخوردار است. در ادامه با استفاده از نتایج حاصل از شبیه‌سازی عددی، روابطی برای محاسبه عدد ناسلت سمت گازها برای سطح داخلی و خارجی کوره به صورت تابعی از عدد رینولدز بدست آمد. در انتها با استفاده از نتایج عددی و روابط حاکم تحلیلی-تجربی و در نظر گرفتن محدودیت‌های هندسی و ترمودینامیکی، میکروبوویلر مدنظر طراحی و تاثیر قطر لوله، قطر کویل‌ها و ارتفاع کویل‌ها بر پارامترهای طراحی از قبیل سطوح حرارتی، بازده بویلر، افت فشار داخل لوله و کیفیت بحرانی در کویل‌ها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داده که تاثیر افزایش قطر لوله بر افت فشار و مقدار کیفیت بحرانی محسوس است. اما کاهش قطر و ارتفاع کویل‌ها تاثیر ناچیزی بر پارامترهای مذکور دارد.

واژه‌های کلیدی: سیکل CCHP، میکروبوویلر، انتقال حرارت، لوله کویل

¹ Combined Heating And Power

² Combined Cooling Heating And Power

³ Fluent

⁴ Discrete ordinates

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فهرست جداول	ب.....
فهرست شکل‌ها	ت.....
فهرست علائم و نشانه‌ها	پ.....
فصل اول: مقدمه	۱.....
۱-۱- پیشگفتار	۲.....
۲-۱- مروری بر کارهای انجام شده	۳.....
۱-۲-۱- سیستم‌های CHP و CCHP	۳.....
۲-۲-۱- سیکل رانکین و سیستم‌های تولید بخار در ابعاد کوچک	۴.....
۳-۲-۱- ضریب انتقال حرارت جابجایی لوله‌های مارپیچ	۷.....
۴-۲-۱- افت فشار در داخل لوله برای لوله‌های مارپیچ	۸.....
۵-۲-۱- انحراف از جوشش هسته‌ای و کیفیت بحرانی در لوله‌های مارپیچ	۹.....
۳-۱- هدف از انجام پایان‌نامه	۱۲.....
۴-۱- ساختار پایان‌نامه	۱۵.....
فصل دوم: مبانی نظری شبیه‌سازی عددی میکروبوئیلر	۱۷.....
۱-۲- مقدمه	۱۸.....
۲-۲- شبیه‌سازی احتراق	۱۹.....
۱-۲-۲- معادلات مدل انتقال اجزاء	۲۰.....
۲-۲-۲- نفوذ جرم در جریان‌های متلاطم	۲۰.....
۳-۲-۲- فرمول بندی نرخ محدود کلی برای مدل سازی واکنش	۲۰.....
۴-۲-۲- مدل پراکندگی ادی	۲۱.....
۳-۲-۲- مدل سازی تشعشع	۲۲.....

- ۲۲..... ۱-۳-۲- مزایا و محدودیت‌های مدل تشعشع انتقال اجزاء
- ۲۳..... ۲-۳-۲- مزایا و محدودیت‌های مدل P-1
- ۲۳..... ۳-۳-۲- مزایا و محدودیت‌های مدل روسلند
- ۲۳..... ۴-۳-۲- مزایا و محدودیت‌های مدل عرض‌های گسسته
- ۲۴..... ۵-۳-۲- مزایا و محدودیت‌های مدل سطح به سطح
- ۲۴..... ۶-۳-۲- انتخاب مدل تشعشع
- ۲۵..... ۷-۳-۲- معادله انتقال تشعشع
- ۲۶..... ۸-۳-۲- معادلات مدل عرض‌های گسسته
- ۲۶..... ۹-۳-۲- تاثیر ذرات ریز در مدل عرض‌های گسسته
- ۲۷..... ۱۰-۳-۲- دیوارهای دیفیوز مات
- ۲۷..... ۱۱-۳-۲- مدل وزنی مجموع گازهای خاکستری
- ۳۰..... **فصل سوم: مبانی نظری شبیه‌سازی تحلیلی میکروبوiler**
- ۳۱..... ۱-۳- مقدمه
- ۳۴..... ۲-۳- بالانس حرارتی میکروبوiler
- ۳۴..... ۱-۲-۳- تعیین نوع سوخت ورودی
- ۳۵..... ۲-۲-۳- واکنش شیمیایی بین سوخت-هوا و تعیین دمای نقطه شبنم آب موجود در محصولات...
- ۳۶..... ۳-۲-۳- تعیین بازده حرارتی بوiler و دبی سوخت ورودی
- ۳۷..... ۳-۳- مدل سازی تشعشع گازها با استفاده از روابط تحلیلی و نیمه تجربی در داخل کوره
- ۳۷..... ۱-۳-۳- انتشار شعله
- ۳۸..... ۲-۳-۳- انواع تشعشع شعله ها
- ۳۹..... ۳-۳-۳- طول پرتو متوسط تشعشعی
- ۴۰..... ۴-۳-۳- صدوریت شعله زغال سنگ
- ۴۱..... ۵-۳-۳- میزان صدور شعله‌های گازی و سوخت مایع
- ۴۲..... ۶-۳-۳- معادله انتقال حرارت تشعشع

- ۳-۳-۷- محاسبه دمای گازهای خروجی از هر ناحیه ۴۲
- ۳-۳-۴- محاسبه ضریب انتقال حرارت جابجایی داخلی در کویل‌ها برای جریان تک فاز ۴۳
- ۳-۳-۵- محاسبه ضریب انتقال حرارت جابجایی داخلی در کویل‌ها برای جریان دو فاز ۴۴
- ۳-۳-۶- محاسبه ضریب انتقال حرارت جابجایی خارجی در کویل‌ها ۴۵
- ۳-۳-۷- تعیین ضریب انتقال حرارت تشعشع در سمت خارجی کوره ۴۶
- ۳-۳-۸- تعیین ضریب انتقال حرارت کلی ۴۷
- ۳-۳-۹- تعیین سطوح حرارتی جابجایی ۴۸
- ۳-۳-۱۰- محاسبه افت فشار در داخل کویل برای جریان تک فاز ۴۹
- ۳-۳-۱۱- محاسبه افت فشار در داخل کویل برای جریان دو فاز ۵۰
- ۳-۳-۱۲- بررسی پدیده DOu و تعیین کیفیت بحرانی ۵۱
- ۳-۱۲-۱- مقایسه ضریب انتقال حرارت و DOu، بین کویل‌ها و لوله‌های مستقیم عمودی ۵۳
- ۳-۱۲-۲- تاثیر پارامترهای سیستم روی کیفیت DOu ۵۵
- ۳-۱۲-۳- تاثیر فشار کارکرد ۵۶
- ۳-۱۲-۴- تاثیر شار حرارتی ۵۷
- ۳-۱۲-۶- تاثیر قطر کویل ۵۸
- ۳-۱۲-۷- تاثیر شار جرمی ۵۹
- ۳-۱۲-۸- تاثیر جهت جریان ورودی ۶۰
- ۳-۱۲-۹- تعیین رابطه‌ای برای محاسبه کیفیت بحرانی ۶۰
- ۳-۱۳- تعیین ضخامت و جنس لوله ۶۲
- ۶۳ ..... **فصل چهارم: ارائه نتایج**
- ۴-۱- مقدمه ۶۴
- ۴-۲- شبیه‌سازی عددی ۶۵
- ۴-۲-۱- شرایط ورودی و پارامترهای هندسی میکروبوئیلر ۶۵
- ۴-۲-۲- استقلال از شبکه نتایج شبیه‌سازی ۶۶

- ۶۹..... مقایسه نتایج عددی و تحلیلی ۳-۲-۴
- ۷۲..... کانتورهای دما ثابت و سرعت ثابت ۴-۲-۴
- ۷۵..... عدد ناسلت سمت گازهای حاصل از احتراق ۵-۲-۴
- ۷۸..... طراحی میکروبوایلر به کمک روابط تحلیلی و تجربی ۳-۴
- ۷۸..... تعیین قطر لوله ۱-۳-۴
- ۸۳..... تاثیر قطر و ارتفاع کویل‌ها بر روی پارامترهای طراحی ۲-۳-۴
- ۹۱..... پیشنهادات ۴-۴
- ۹۲..... مراجع

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۳	جدول ۱-۱- نتایج بهینه ورودی و خروجی میکروبوایلر برای مود تابستان
۶۵	جدول ۱-۴- پارامترهای هندسی، شرایط ورودی و خواص سیال
۷۹	جدول ۲-۴- پارامترهای هندسی مبنا جهت طراحی میکروبوایلر
۸۳	جدول ۳-۴- پارامترهای ثابت هندسی میکروبوایلر برای قطرهای مختلفی از کویلها
۸۴	جدول ۴-۴- تغییرات دمای گاز خروجی نواحی مختلف بوایلر نسبت به قطر کویل اول
۸۴	جدول ۵-۴- تغییرات سطح حرارتی، افت فشار و بازده بوایلر نسبت به قطر کویل اول
۸۵	جدول ۶-۴- تغییرات کیفیت بحرانی و کیفیت خروجی از کویل اول و دوم نسبت به قطر کویل اول
۸۶	جدول ۷-۴- پارامترهای ثابت هندسی میکروبوایلر برای ارتفاع مختلف کویلها
۸۷	جدول ۸-۴- تغییرات دمای گاز خروجی نواحی مختلف بوایلر نسبت به ارتفاع کویلها
۸۷	جدول ۹-۴- تغییرات سطح حرارتی، افت فشار و بازده بوایلر نسبت به ارتفاع کویلها
۸۸	جدول ۱۰-۴- تغییرات کیفیت بحرانی و کیفیت خروجی از کویل اول و دوم نسبت به ارتفاع کویلها
۹۰	جدول ۱۱-۴- پارامترهای هندسی و ترمودینامیکی نهایی مبنا برای میکروبوایلر

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۶	شکل ۱-۱- نمونه بویلر با لوله های آب جداری مارپیچ ساخته شده توسط شرکت AB & CO.TT BOILER .....
۶	شکل ۲-۱- شماتیک سیستم تولید بخار در ابعاد کوچک توسط شرکت صنایع کلیتن .....
۱۳	شکل ۳-۱- شماتیک دیاگرام سیکل CCHP .....
۱۹	شکل ۱-۲- هندسه میکروبوiler جهت شبیه سازی عددی .....
۲۵	شکل ۲-۲- انتقال حرارت تشعشع .....
۳۳	شکل ۱-۳- هندسه میکروبوiler با سه ردیف کوئل .....
۵۲	شکل ۲-۳- جوشش سیال در لوله های مستقیم عمودی .....
	شکل ۳-۳- (الف) توزیع دما در داخل لوله برای یک شار جرمی، حرارتی و فشار معین (ب) تغییرات عدد ناسلت متوسط داخل لوله نسبت به مکان محیطی لوله برای لوله مستقیم و مارپیچ .....
۵۳	
۵۴	شکل ۴-۳- DOu در لوله های حلقوی .....
	شکل ۵-۳- الف- تغییرات ضخامت فیلم در جریان حلقوی در کوئل ها در فشار نسبی بالا ب- پراکندگی محیطی DOu در مقابل کیفیت محلی ترمودینامیکی .....
۵۶	
۵۷	شکل ۶-۳- تاثیر فشار سیستم بر کیفیت DOu برای فرئون -۱۲ (سمت راست) [۳۷]، آب (سمت چپ) .....
۵۸	شکل ۷-۳- تاثیر شار حرارتی بر کیفیت Dou .....
۵۸	شکل ۸-۳- تغییرات کیفیت بحرانی نسبت به شار جرمی برای فشار ۱۷/۶ مگاپاسکال و شارهای حرارتی مختلف برای آب .....
	شکل ۹-۳- الف- تاثیر شار جرمی بر کیفیت بخار در مواردی که فرایند جدا سازی حاکم است (سمت چپ) تاثیر شار جرمی بر کیفیت بخار در مواردی که فراین بازنشینی حاکم است (سمت راست) .....
۵۹	
۴۰۰	شکل ۱۰-۳- توزیع دما در ناحیه DOu در کوئل مولد بخار برای فشار ۱۷/۶ مگاپاسکال، شار جرمی ۵۰۰ و شار حرارتی ۴۰۰ کیلووات بر متر مربع .....
۶۰	
۶۲	شکل ۱۱-۳- مقایسه بین مقادیر پیش بینی شده و مقادیر تجربی کیفیت بحرانی .....
۶۶	شکل ۱-۴- شماتیک هندسه شبکه بندی شده میکروبوiler در نرم افزار گمبیت .....
۶۷	شکل ۲-۴- تغییرات ماکزیمم گرادیان دمای گاز نسبت به افزایش المانها .....

- شکل ۳-۴- تغییرات انتقال حرارت تشعشع در کوره (سمت راست) و سمت خارجی کویل (سمت چپ) نسبت به افزایش المانها..... ۶۸
- شکل ۴-۴- تغییرات انتقال حرارت کل در کوره (سمت راست) و سمت خارجی کویل (سمت چپ) نسبت به افزایش المانها. ۶۸
- شکل ۵-۴- تغییرات دمای خروجی کوره (سمت راست) و میکروبوپلر (سمت چپ) نسبت به افزایش المانها ۶۹
- شکل ۶-۴- تغییرات انتقال حرارت تشعشع جذب شده توسط سطح حرارتی تشعشعی بر حسب دبی ورودی ۷۰
- شکل ۷-۴- تغییرات دمای گازهای خروجی کوره بر حسب دبی ورودی ۷۰
- شکل ۸-۴- کانتورهای دما ثابت برای دبی جرمی های ورودی، (الف) ۰/۵ کیلوگرم بر ثانیه، (ب) ۰/۶ کیلوگرم بر ثانیه، (ج) ۰/۷ کیلوگرم بر ثانیه، (د) ۰/۸ کیلوگرم بر ثانیه ۷۲
- شکل ۹-۴- کانتورهای سرعت ثابت برای دبی جرمی های ورودی، (الف) ۰/۵ کیلوگرم بر ثانیه، (ب) ۰/۶ کیلوگرم بر ثانیه، (ج) ۰/۷ کیلوگرم بر ثانیه، (د) ۰/۸ کیلوگرم بر ثانیه ۷۳
- شکل ۱۰-۴- تغییرات دما در راستای محور کوره..... ۷۵
- شکل ۱۱-۴- تغییرات $NuPr - 0.33$ داخل کوره (سمت چپ) و سمت جابجایی (سمت راست) نسبت به عدد رینولدز ۷۶
- شکل ۱۲-۴- تغییرات عدد ناسلت خارجی داخل کوره (سمت چپ) و سمت جابجایی (سمت راست) نسبت به عدد رینولدز. ۷۶
- شکل ۱۳-۴- تغییرات افت فشار داخل لوله نسبت به قطر داخلی لوله ۷۹
- شکل ۱۴-۴- تغییرات سطوح حرارتی نسبت به قطر داخلی لوله ۸۰
- شکل ۱۵-۴- تغییرات دمای خروجی کوره و فضای بین سطح خارجی کویل ۸۰
- شکل ۱۶-۴- تغییرات کیفیت بحرانی و کیفیت خروجی کویل اول نسبت به قطر داخلی لوله ۸۱
- شکل ۱۷-۴- تغییرات کیفیت بحرانی و کیفیت خروجی کویل دوم نسبت به قطر داخلی لوله ۸۲

فهرست علائم و نشانه ها

عنوان	علامت اختصاری
سطح حرارتی	A
مساحت سطح مقطع	A_f
مساحت سطح خارجی لوله	A_o
مساحت سطح خیس شده	A_p
سطح حرارتی تشعشعی	A_r
ضریب جذب	a
ضریب صدور دوده	a_{fu}
ضریب صدور شعله های سوخت مایع	a_{lu}
معادل جذب به علت نفوذ ذرات ریز	a_p
ضریب صدور شعله های گازی	a_{tr}
ضریب جذب طیفی	a_λ
ضریب جذب جزء نام گاز	$a_{\varepsilon,i}$
ضریب صدور گاز	$b_{\varepsilon,ij}$
ظرفیت گرمایی ویژه	cp
کربن	C
مونواکسید کربن	CO
دی اکسید کربن	CO_2
درصد جرمی کربن موجود در سوخت	C_u
قطر ذرات جامد معلق در محصولات احتراق	d_h
قطر لوله	d
قطر کویل	D_c
قطر هیدرولیکی	D_h
ضریب اصطکاک	f
ضریب اصطکاک در لوله مارپیچ	f_c
ضریب اصطکاک در لوله مستقیم	f_s
شار جرمی	G
آنتالپی	h
آنتالپی بخار سوپر هیت در دمای گازهای داغ و فشار محیط	h_{tg}
آنتالپی مایع اشباع	h_f
آنتالپی آب اشباع در دمای هوای احتراق	$(h_f)_{ta}$
آنتالپی بخار اشباع در دمای هوای احتراق	$(h_g)_{ta}$

h_{fg}	گرمای نهان تبخیر
h_i	ضریب جابجایی داخلی
h_o	ضریب جابجایی خارجی
$\bar{h}_o$	ضریب انتقال حرارت مجموع سمت گازهای محترق شده
$\bar{h}_{o,c}$	ضریب انتقال حرارت جابجایی سمت گازهای محترق شده
h_N	ضریب انتقال حرارت تشعشع
I	شدت تشعشع
I_o	شدت تشعشع قبل از جذب گازی
I_λ	شدت طیفی
$\vec{J}_i$	نفوذ جرم
k	ضریب جذب
k_c	ضریب جذب دوده
k_h	ضریب جذب خاکستر
k_i	ضریب جذب جزء نام
k_y	ضریب جذب گازهای سه اتمی
k_i	ضریب رسانش سیال کارکرد
k_o	ضریب رسانش گازهای حاصل از احتراق
l_c	طول کویل
L	طول لوله
M	نسبت رطوبت هوای احتراق
$M_{\omega,j}$	وزن مولکولی جزء نام
m	جرم
m_g	نسبت جرم هوای احتراق به جرم سوخت
m_a	نسبت جرم گازهای خشک داغ به جرم سوخت
$\dot{m}$	دبی جرمی
$\dot{m}_f$	دبی سوخت
n	شاخص شکست
Nu	عدد ناسلت
P	فشار
P_v	فشار جزئی بخار آب
p	گام کویل
Q_r	انتقال حرارت تشعشع
q	انتقال حرارت
q_{in}	شار حرارتی تشعشعی روی دیوار

q_{out}	شار تشعشعی خالص که سطح را ترک می کند
R_i	نرخ خالص تولید جزء A_m بوسیله واکنش شیمیایی
$R_{i,r}$	نرخ خالص تولید جزء A_m به علت واکنش A_m
r	مجموع کسر مولی بخار آب و دی اکسید کربن
$\vec{r}$	بردار مکان
S	طول پرتو متوسط
S_a	تنش مجاز
SC_t	عدد اشمیت
S_i	نرخ تولید بوسیله واکنش شیمیایی
s	طول مسیر
$\vec{s}$	بردار جهت
$\vec{s}'$	بردار جهت پراکندگی
T	دما
t_a	دمای هوای احتراق
t_g	دمای گازهای حاصل از احتراق
t_w	ضخامت لوله
U_o	ضریب انتقال حرارت کلی
v	سرعت
x_i	کیفیت بحرانی
Y_i	نسبت جرمی جزء A_m
Y_p	نسبت جرمی جزء A_m محصولات احتراق
Y_R	نسبت جرمی جزء A_m واکنش دهنده ها

علائم یونانی

γ	گام بی بعد
ε	ضریب صدور
η_b	بازده بویلر
μ_h	ویسکوزیته ذرات جامد معلق در گازهای محترق شده
μ_t	ویسکوزیته محصولات حاصل از احتراق
$\nu'_{i,r}$	ضریب استوکیومتری واکنش دهنده A_m در واکنش r
$\nu''_{j,r}$	ضریب استوکیومتری محصول A_m در واکنش r
$\nu'_{R,r}$	ضریب استوکیومتری هر واکنش دهنده در واکنش r
ρ	چگالی
σ	ثابت بولتزمن
σ_p	فاکتور پراکندگی جزء
σ_s	ضریب پراکندگی

σ_t	ضریب کشش سطحی
Φ	تابع فاز
Ψ_{crit}	پارامتر شار حرارتی بحرانی

زیرنویس

---

a	هوا
cs	سمت خارج کوره
e	خروجی
en	خروج از ناحیه nام
f	مایع اشباع
fl	شعله
fs	سمت کوره
g	گازهای حاصل از احتراق
i	داخلی
i, cn	ورودی سیال عامل به کوئل nام
in	ورود به ناحیه nام
l	مایع
o	خارجی
o, cn	خروجی سیال عامل از کوئل nام
of	سیال کارکرد
out	خروجی
ref	مبنا
t	مجموع
tg	مجموع گازهای حاصل از احتراق
tP	مجموع محصولات
w	دیوار
v	بخار اشباع

فصل اول

مقدمه

۱-۱- پیشگفتار

یکی از دغدغه‌ها و مسائلی که انسان از آغاز پیدایش خود با آن روبرو بوده است. چگونگی استفاده از منابع انرژی است. با شکل‌گیری تمدن بشری چگونگی استفاده بهینه از منابع انرژی در ذهن انسان شکل گرفت و تا امروز با انسان بوده و در حال حاضر در غالب علوم مختلف پدیدار شده است. امروزه نیاز انسان به انرژی الکتریسیته، حرارت و برودت امری انکارناپذیر است. با توجه به راندمان پایین نیروگاهها و افزایش قیمت سوخت‌های فسیلی استفاده از نیروگاههای خانگی امری ضروری است. زیرا در این نوع نیروگاهها می‌توان از تلفات انرژی در کندانسور جهت تولید بار حرارتی و از یک چیلر جذبی یا سیکل تبرید اجکتوری جهت تولید بار برودتی استفاده کرد و راندمان سیکل را به شکل قابل ملاحظه‌ای افزایش داد. به سیکل ترمودینامیکی که قادر به تولید همزمان سرما، حرارت و توان باشد سیستم (CCHP)^۱ گفته می‌شود. در سال‌های اخیر تحقیقات در مورد انواع مختلف سیستم‌های CCHP به علت اهمیت آنها در ذخیره منابع انرژی و کاهش آلودگی هوا افزایش یافته است [۱]. در مقایسه با سیستم‌های تولید مجزای سرما، حرارت و توان، سیستم‌های CCHP دارای فاکتور بهره‌برداری بالاتر، آلودگی محیطی کمتر، امنیت بالاتر در مواقع جنگ و زلزله و مستقل از شبکه برق سراسری هستند. همچنین در این سیستم‌ها امکان فروش برق به شبکه سراسری وجود دارد [۲،۳]. برخلاف انرژی‌های پاک مانند انرژی خورشید و حرارت مرکزی زمین^۲، استفاده از سوخت‌های فسیلی باعث می‌شود تا انرژی زیادی از طریق خروج از دودکش تلف شود و همچنین آلودگی هوا زیاد شود [۱]. یکی از قابلیت‌های سیستم‌های CCHP این است که می‌تواند با منابع سوخت مختلف از جمله خورشید و حرارت زمین کار کند [۱]. سیستم‌های CCHP انعطاف‌پذیری زیادی برای استفاده در منابع دینامیکی مختلف یا محرک‌های اولیه مانند، موتور رفت و برگشتی، موتور استرلینگ، توربین‌گاز، پیل سوختی و سیکل‌های رانکین مورد استفاده قرار گیرند [۱]. از چیلرهای جذبی و سیستم‌های تبرید اجکتوری برای تولید سرما در سیستم‌های CCHP استفاده می‌شود [۱].

¹ Combined Cooling Heating And Power

² Geothermal

یکی از سیستم‌های CCHP سیکل رانکین است. در این سیکل از یک میکروتوربین بخار جهت تولید توان استفاده می‌شود. برای تولید بخار از یک میکروبوiler استفاده می‌شود. بویلرها کاربرد وسیعی در صنعت دارند، لذا طراحی بهینه آنها از اهمیت بالایی برخوردار است.

۱-۲-۲- مروری بر کارهای انجام شده

۱-۲-۱- سیستم‌های CHP و CCHP

در سال‌های اخیر تحقیقات در مورد انواع مختلف سیستم‌های CCHP به علت اهمیت آنها در ذخیره منابع انرژی و کاهش آلودگی هوا افزایش یافته است [۱]. آکل حسن^۱ [۴]، در سال ۲۰۰۲، قانون اول و دوم را روی سیکل ترمودینامیکی ترکیبی که جسوامی^۲ در سال ۱۹۹۵ [۵]، پیشنهاد داد اعمال نمود. در این سیکل از مخلوط دوتایی آمونیوم-آب به عنوان سیال کارکرد برای تولید توان و سرما با استفاده از منبع حرارتی خورشید استفاده شده است. او راندمان سیکل را با رسیدن به ماکزیمم بازده قانون دوم بهینه‌سازی کرد. در سال ۲۰۰۹، خلیک^۳ [۶]، یک سیکل ترکیبی CCHP شامل محرک اولیه توربین گاز، مولد بخار باز یافت حرارت (HRSG)^۴ و یک چیلر جذبی را پیشنهاد کرد. او قانون اول و دوم ترمودینامیک را روی سیکل اعمال نمود تا تاثیر بعضی پارامترها مانند نسبت فشار کارکرد، دمای ورودی توربین، افت فشار محفظه و دمای تبخیرکننده روی بعضی از پارامترهای سیکل مانند اتلاف انرژی، بازده قانون اول و دوم سیکل را بررسی کند. در سال ۲۰۱۰، عامری^۵ [۷]، یک تحلیل ترمودینامیکی روی سیکل ترکیبی CCHP شامل محرک اولیه توربین گاز، HRSG و یک سیستم تبرید اجکتوری انجام داد. او نشان داد با استفاده از این سیکل مصرف سوخت در مقایسه با سیکل مجزای تولید حرارت، سرما و تبرید کاهش می‌یابد. آنالیز گودفروی^۶ و همکارانش [۸]، در سال ۲۰۰۷، نشان داد که با استفاده از سیکل ترکیبی CCHP می‌توان به

¹ Akel hassan

² Goswami

³ khaliq

⁴ Heat recovery steam generator

⁵ Ameri

⁶ Godefroy